

JUTRANJE NOVOSTI

NARODNO RADIKALNI DNEVNIK

Štampa vsak dan zjutraj, izveniš ponedeljke.

Mesečna naročnina:

v Ljubljani Din 10.—, po pošti Din 12.—, inozemstvo Din 20.—

Uredništvo: Wolfova ulica št. 1/l. — Telefon št. 213

Brzjavni naslov: „Novosti-Ljubljana“.

Upravništvo: Marjin trg št. 8. — Telefon št. 44.

Oglasi po tarifu. Sprejemajo se le do 15. ure.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Račun pri poštnem č.k. uradu št. 13.238.

Slovenski poslanec — Nemec.

Sporni mandat v mariborskem okrožju je torej dobil Nemec: Schauer, ker je imel nekaj glasov več kakor socialist Golouh, dasi nobeden ni dosegel količnika. Že pred volitvijo smo povdarjali, da morejo Nemci doseči kvečjemu en mandat v Sloveniji in da bo še ta mandat pridobil le s pomočjo slovenskih glasov.

To našo trditve je podkrepil izid volitev sam. Ako ne bi bili Nemcem pomagali nezavedni, zapeljani in po svojih nemških gospodarskih terorizirani Slovenci, bi danes g. Schauer ne bil poslanec. Tega dejstva ne smemo nikdar pozabiti. Zakaj g. Schauerju bo vsakdo lahko vrzel v obraz očitek, da je slovenski poslanec, zlasti tedaj, kadar bo delal za — Nemce.

Kakor v enem oziru obžalujemo, da je Nemec dobil pri nas slovenski mandat, tako smo lahko v drugem oziru s tem zadovoljni. Zavedamo se prav dobro, da je ta prvi in edini mandat, ki so ga dobili Nemci, obenem tudi zadnji. Zakaj tako ugodne konstatacije izaznema bo za Nemce nikoli več, kakor so bile pri zadnjih volitvah. Vidi se, da se narodna in državna misel utrjuje tudi na meji in pa v tistih trških in mestnih centrih, kjer so vladali do osvobodjenja Nemci s pomočjo vlade in svojih bojnih društev. Ravno sedaj se je dovolj jasno pokazalo, da je bilo pri nas vse nemstvo na umetnih in zelo trhljih nogah. Sesulo in razsulo se je samo kakor hitro ni bilo več čudotvora Avstrije, ki ga je umetno vzdrževala. Nemstvu ne bo nikdo več pomagal na noge, niti sam poslanec Schauer ne.

To danes uvidevajo treznejši nemški voditelji sami, ko jim je volitev pokazala, da so med nami tako neznamenit drobec, da ne pride nikjer v poštev. Računili so z vso sigurnostjo na dva mandata, pa so dobili komaj enega in se ta je priborjen s slovenskimi glasovi!

Zanimivo je pregledati kraje in številke, kje so Nemci dobili svoje glasove. V obče se je držal levi breg Drave, torej ob fiktivni jezikovni in državni meji zelo dobro. V resnici smo pričakovali mnogo več glasov za Nemce, kakor jih je bilo. — Zakaj razum Mariborja, kjer je bilo od nekdanj trdnjave najbolj fanatični Nemcev in nemčurjev, od koder se je vladala in obvladala vsa dravska dolina in kjer so dobili sedaj 178 glasov, ni niti enega kraja, ki bi imel znatnejše število nemških glasov. V slovenski vasi Gortini in na Kemšniku je uplival še vedno Maribor, kakor nekdanj. Par kmetskih magnatov in marenberških Nemcev je prisililo na svoje dvorje, Zagorje in ošerje in dobilo se je še dokaj nemških glasov. Muta se je držala nad vse pričakovanje dobro. Nemci so dobili samo 4 glasov, kljub temu, da je bilo tam nedavno še prav tako zaigrano gnezdo, kakor Maribor. Tu se vidi kaj napravi organizacija delavstva. Kapla, čisto ob meji je dala samo 13 nemških glasov! In vendar je bila svoj čas popolnoma odtrgana od slovenskega zaledja in se je nahajala pod nemško upravo! V splošnem se je torej levi breg odrezal nad vse pričakovanje in moramo biti povsem zadovoljni, da se je to zapuščeno hribovsko prebivalstvo do danes kljub vsem razmeram še tako dobro narodno in državno orientiralo. Kdo ima tu zaslug, o tem izpregovorimo drugič.

Zelo slabo pa se je obnesel v tem oziru desni Dravski breg. Kmetse Trbojnje, kjer ni niti enega pravega Nemca, so dale 26 nemških glasov. Vuzenica, trdna slovenska občina, celo 87! Naravnost neverjetno se je pokazala lepa pohorska vas Ribnica s 116 nemškimi glasovi, in celo gorski Sv. Anton s 151! Take sramote ni nihče pričakoval, kadar količnejša pozna razmere, najmanj seveda Nemci sami. Tiste nemške lesne magnate, ki so s terorjem napram svojem uslužbenstvu pripomogli do tako visokega in nenaravnega števila glasov nemškemu kandidatu, bo treba obdržati v evidenci. Studenci so dali 93 glasov in Tezno 73, med tem, ko je dalo Polbrežje, ki živi v nekako isti mentaliteti samo 34.

Naša mežiška dolina se je prav dobro odrezala. Dala je le komaj 100 nemških glasov in vendar so kraji kakor Dravograd, Gustanj, Mežica, Črna in Prevalje, kjer je še nedavno prav bujno cvetelo nemstvo in renegatstvo, koroški Nemci so vedno tolažili meži-

Javnosti v pojasnilo.

»Slovenski Narod« je objavil v svoji nedeljski številki notico, da dne 1. aprila preneha izhajati dnevnik »Jutranje Novosti«. To notico sta takoj nekontrolirano posnela tukajšnja »Jutro« in »Slovenec«. Ta vest, ki kaže izhaja iz zanesljivega vira, je ne samo popolnoma nezanesljiva, nego direktno izmišljena in očividno lažnava le v smislu, da se begajo naročniki in bralci tega lista in da se s tem po nepotrebnem skuša škodovati listu. Kakor je bilo

že početkoma ponovno naplašeno v »Jutranjih Novostih«, bo list še v naprej stalno in redno izhajal ter se skušal še razširiti in spopolniti, kar bodi nasproti vsakojakim doseganjem in tudi eventualnim nadaljnjim drugačnim vestem zopet enkrat v pomirjenju razgledih duhov ugotovljeno.

Lastništvo in založništvo
dnevniška »Jutranje Novosti«.

Politična situacija.

AVDIJENCE PRI G. PAŠIČU. — ZANIMIVOSTI IZ DEMOKRATSKE STRANKE. — NARODNI RADIKALCI IN POLOŽAJ. KLERIKALCI PROTI RADIČU.

Beograd, 26. marca. (B) Včeraj dopoldne je sprejel g. Pašić v svojem kabinetu delegata demokratskega glavnega odbora Kumanudija in Pešića, ki sta v imenu glavnega odbora svojega kluba protestirala proti preganjanju demokratskih pristašev, ki se po njuni trditvi nadaljuje tudi še sedaj po volitvah. Posebno sta protestirala proti odpuščanju in premeščanju uradnikov iz strankarskih razlogov. Za tem sta obiskala g. Pašića gg. Ljuba Jovanović in Trifunović in sta se z njim dalje časa posvetovala o političnem položaju. G. Pašić je sprejel tudi člane bolgarske delegacije na niški konferenci in se razgovarjal z njimi zelo pristržno. Le-te je sprejel včeraj tudi minister zunanjih del g. Ninčić.

Beograd, 26. marca. (B) V tukajšnjih političnih krogih se smatra položaj zelo resen. Vidovdanska ustava se nahaja v težki krizi, ker zahteva blok Radić-Korošec-Spaho njeno revizijo. Kako se bodo naši vodilni politiki v tem položaju odločili, se še ne ve. Raznim govoricam, kakor o razpisu novih volitev in možnosti radikalno-demokratskega ustavotvornega bloka, se še ne more verovati. Vpraša se predvsem to, bodo li radikali branili vidovdansko ustavo ali pa se bodo naglani k njeni reviziji, kakor je že Pašić v svojih volilnih govorih namigaval. Neki politiki, ki so te

dni prišli v stik z radikali, izjavljajo, da imajo utis, da radikali reviziji niso nasprotni.

Beograd, 26. marca. (B) »Novosti« javljajo: Kolikor se je moglo izvedeti, vlada v demokratskem klubu razpoloženje, da se obdrži formalno edinstvo. Le v slučaju, da bi hotel Pribičević doseči kakršnokoli zvezo z radikali, bi moglo priti do razkola. Zanimivo je, da Pribičević zadnje dni po svojih listih naravnost ali po ovinkih zagovarja koalicio z radikali, češ, da je to edini izhod sedanjega položaja. Izgleda, da je to posledica strahu Pribičevićeve skupine pred sporazumom med Radikali in Radićem, Korošcem in Spahom.

Beograd, 26. marca. (Z) Današnja »Politika« je dobila poročilo iz Ljubljane, da se je večina klerikalcev izjavila proti Radićevi pasivni rezistenci in da pojdejo v skupščino.

Beograd, 26. marca. (D) Z ozirom na vesti nekaterih listov, da namerava vlada predložiti novi narodni skupščini zakonski načrt o razveljavitvi radićevskih mandatov, se je informiral vaš poročevalec na merodajnem mestu, kjer so mu povedali, da je ta vest neresnična. Vlada bo znala o pravem času varovati državne in narodne koristi tako, kakor zahteva to od nje prestiž naše kraljevine in bodočnost našega naroda.

Naši odnošaji z Bolgarsko.

Beograd, 26. marca. (Z) Včeraj je ministristvo zunanjih del priredilo v hotelu »Bristol« svečan banket v čast bolgarske delegacije. Pomočnik ministristva zunanjih del, g. Ljuba Nešić je imel pri tej priliki govor, v katerem je bolgarskim delegatom čestital na rezultatih v Nišu in izrazil nado, da bo to pot do zblizanja obeh narodov. Na to je

nazdravil bolgarskemu kralju in narodu. Odgovoril mu je šef bolgarske delegacije, polkovnik Nojkov, ki je dvignil čašo na zdravje kralju Aleksandru in jugoslovenskemu narodu. Bolgarski delegati bodo danes prisostvovali predstavi »Scherezade« v Narodnem gledališču, jutri pa odpotujejo v Sofijo.

Velik požar v Sarajevu

Sarajevo, 26. marca. (Z) Sinoči ob 7. uri je nastal v sarajevskem vojnem skladišču oblek velik požar, ki se je hitro razširil in trajal do 10. ure zvečer. Ognjegascem se je posrečilo požar lokalizirati in rešiti ostala skladišča. Škoda še ni ugotovljena, presega pa vsakekor milijon kron. Ogenj je nastal na podstrešju, kjer so vojaki spravljali odeje, brčkone tako, da je eden od njih vrzel tja cigaretni ogorek.

Položaj v Orijentu.

London, 26. marca. (K) (Agence Havas) »Daily Express« javlja iz Carigrada, da ruska sovjetska vlada dvomi, da bi se sklenil mir med Turčijo in zavetniki. Tri divizije pehote in ena divizija kavalerijskih čet rdeče armade so zbrane na mej.

Pariz, 26. marca. (K) Kakor izve »Matin«, je italijanska vlada vložila ugovor proti temu, da bi se mirovna konferenca vršila na turškem ozemlju.

ško dolino češ: »Missthal, verzage nicht!« Kaj bodo rekli k temu neuspehu? V mežiški dolini se tudi opaža razveseljiv uspeh organiziranega javnega dela. Kdo ga vrši? Št. 11 v Slov. goricah, kjer je nekdanj divljaj najhujši narodnostni boj, je dal Nemcem samo 6 glasov. Tudi zelo značilno. Med tem ko jih je dala Slov. Bistrica 110!

Ze iz navedenih podatkov se vidi, da je Schauerjev mandat — slovenski. Ako bi hoteli pobirati še druge drobec po popolnoma slovenskih krajih, bi vodilo to predaleč.

V narodnostnem oziru smo torej z »nemškimi« prvimi in zadnjim mandatom zadovoljni. Smo si vsaj enkrat na čistem mi in Nemci, kaj je naše in kaj njihovo, in bo sedaj menda vendar že pončhalo tisto o kratenju pravic narodnostnim manjšinam.

Prav tako nam mora biti ljubo tudi iz strankinega stališča, da so šli Nemci v volilni boj na svojo roko. »Saj se ša spominjamo tistega »svetega« — pravzaprav strankarsko divjega — oporčenja, ki so ga zagnale vse nasprotne

stranke napram nam, češ, da izdajamo narodne in državne pridobitve radi mandata — Nemcem. Takrat je bilo vsako demontiranje brezuspešno. Nasprotno časopisje je trobilo dannadan isto pesem, demokrti so sklicevali kulturna društva na shode, sklepale so se metre dolge resolucije in protesti na vse mogoče instance in koval se je strankarski kapital. Z eno besedo: mobiliziralo se je vse, kar je bilo le možno proti »izdajalcem« radikalom.

In če bi mi danes imeli slučajno svoj obmejni mandat, ne pa štajerski Nemci, bi se pela ista pesem še naprej ter bi kazali za nami povsod in vedno s prstom. Sedaj pa se vidi dovolj jasno, da je NRS čuvarica državne in narodne misli in da je njen prapor neomadeževan. In to suho dejstvo nam bo rodilo pri prihodnjem nastopu mnogo več sadu, kakor bi ga bil rodil vsaj en pridobljeni mandat.

Nemci bodo v Sloveniji zginili s političnega površja preje kakor so sami mislili in tudi preje, kakor je marsikdo izmed nas pričakoval. Tudi ta uspeh je prinesel »nemške« mandate.

Zanimivosti z Radićeve skupščine.

Poročilo glej na 2. strani.

Odgoditev konference v Opatiji.

SLUŽBENA UGOTOVITEV TEMELJNEGA NESOGLASJA. — POLOŽAJ NE SPREMENJEN. — ODHOD DELEGATOV IN EKSPERTOV. — NADALJEVANJE KONFERENCE ODVISNO OD RIMA.

Opatija, 25. marca. (O) V petek se je vršila dolga seja jugoslovenskih in italijanskih ekspertov, ki so razpravljali o dr. Rybafevih opazkah reinične-ga značaja proti italijanskemu načrtu. Predvsem gre za carinske težkoče za blagovni in osebni promet med hrvatskim ozemljem in Dalmacijo. Italijanski eksperti so se izrekli proti upravičenosti dr. Rybafevih ugovorov ter se sklicevali na trgovsko konvencijo s Češkoslovaško, ki se poslužuje za svoj promet tržasko luke. Italijani so sicer ugodili nekaterim ugovorom, v bistvu pa so se izrekli za italijanski pristaniški načrt.

Opatija, 25. marca. (O) Včeraj se je vršila zadnja seja paritetne komisije pred velikonočnimi prazniki. Seja se je vršila pod utisom sestanka jugoslovenskega zunanjega ministra dr. Ninčiča s člani jugoslovenske delegacije. Dr. Rybač je ponovno izjavil, da ne more biti govora o tem, da bi ozemlje, ki nesporno spada pod jugoslovensko državno oblast, tvorilo teritorij reškega pristaniškega konzorcija. Predsednik italijanske delegacije senator Quartieri je apeliral na dobro voljo jugosloven. delegatov in skušal overiti njihovo stališče. Končno je dr. Rybač vprašal, ako so dobili Italijani nova navodila za določitev meja. Senator Quartieri je odgovoril: Položaj je nespremenjen. Dr. Rybač pa je odgovoril: Tudi naš položaj je nespremenjen! Obe delegaciji sta nato ugotovili, da se pogajanja na mrtvi točki in ča obstoja med obema temeljno nesoglasje. Dr. Rybač je pred koncem seje izrazil željo, naj bi nadaljevanje konference po velikonočnih praznikih dovedlo do ugodnih rezultatov, čemur je pritril tudi senator Quartieri.

Opatija, 25. marca. (O) Pod predsedstvom Depolija, ki načeluje ilegalni reški vladi, je imela posvetovalna komisija sejo, na kateri so izjavili, da ne sme biti Reke brez Delte in Baroša. Izjavo so poslali italijanski vladi in naprosili g. Mussolinija, naj štiti njihov »corpus separatum«.

Sušak, 26. marca. (Z) Včeraj je reški posvetovalni odbor imel sejo, na kateri je predsednik vlade Depoli sprejel obvestila o konferenci v Opatiji. Po-

svetovalni odbor je sprejel dnevni red, v katerem se ponovno ugotavlja pravica Reke do Delte in baroške luke, češ da so to sestavni deli »corpusa separatuma«. Ta sklep je bil sprejet radi postopanja jugoslovenske delegacije v tolačenju rapalske pogodbe in sanmargheritskih konvencij. Odbor pristaja na načelo konzorcija za reško luko, toda le pod pogojem, da se ta konzorcij raztegne tudi na one dele luke, ki se nahajajo na jugoslovenskem ozemlju. Protestira proti pritisku Jugoslavije, ki ga leta izjava za zatvoritvijo železniškega prometa, češ da je to v nasprotju z mednarodnim pravom, kakor tudi s trianon-sko pogodbo ter poziva italijansko vlado, da izposluje čimprejšnjo otvoritev prometa. Odbor odobrava delo italijanske delegacije in reških ekspertov v Opatiji in izraža popolno zaupanje v nacionalno vlado v Rimu.

Opatija, 25. marca. (O) Kakor sem že javil, odpotuje danes dr. Rybač preko Ljubljane v Beograd, da predloži vladi in posvetovalni komisiji popravljen italijanski načrt. — Italijanski delegati so odpotovali že včeraj preko Trsta v Rim. Rano so odpotovali tudi jugoslovenski delegati in eksperti. Tu ostane samo tajnik Gjorgjevič v svrhu kontakta med obema delegacijama. Z italijanske strani ostane tu tajnik kapetan Palmieri.

Sušak, 26. marca. (Z) Včeraj dopoldne je dospel predsednik naše delegacije v paritetni komisiji g. dr. Rybač na Sušak, kjer je imel sestanek s predstavniki gospodarskih krogov o nadaljnjem delu za ureditev vprašanja, ki se nanaša na Reko in Sušak. Popoldne je odpotoval v Slovenijo.

Opatija, 25. marca. (O) Po dosedanjih informacijah bi se moglo sklepati, da se nadaljevanje konference ne vrši preje, dokler ne pride do sporazuma direktno med Beogradom in Rimom. Dosedanjenega poteka pogajanj pa je vidno, da je ugoden uspeh konference odvisen edino od Rima, kjer morajo prenehati z nenaravnim forsiranjem zahtev, ki ovirajo delovanje obeh delegacij v duhu medsebojnega prijateljstva in končnega sporazuma.

Reška vlada proti Jugoslovenom.

Sušak, 26. marca. (B) »Vedetta d'Italia« je objavila zakonsko uredbo reške vlade o organizaciji urada za zaposlenje uradnikov in delavcev. Treči člen uredbe predpisuje, da se ima zaposlenje vršiti sporazumno z nacionalno organizacijo. Službodajalci smejo sprejeti le one, ki so vpisani pri tem uradu. V petem členu se govori, da se ima vsako zaposlenje izvršeno po 28. januarju 1921 smatrati kot neveljavno. »Vedetta d'Italia« komentirajo uredbo pravi, da je njen cilj zaščita italijanskega uradništva in delavstva na Reki pred konkurenco tujega elementa. Pod tem pa je treba razumeti le naše uradništvo in delavstvo. Naša delegacija je na sobotni seji opozorila italijansko delegacijo na to izključevanje našega uradništva in delavstva na Reki, ker je izključevanje v protislovju z duhom sodelovanja z Reko, katero Italijanska delegacija priporoča in ki jo tudi naša delegacija iskreno želi. Italijanska delegacija je izjavila, da je ta uredba sprejeta brez znanja italijanskih predstavnikov na Reki.

konkurenco tujega elementa. Pod tem pa je treba razumeti le naše uradništvo in delavstvo. Naša delegacija je na sobotni seji opozorila italijansko delegacijo na to izključevanje našega uradništva in delavstva na Reki, ker je izključevanje v protislovju z duhom sodelovanja z Reko, katero Italijanska delegacija priporoča in ki jo tudi naša delegacija iskreno želi. Italijanska delegacija je izjavila, da je ta uredba sprejeta brez znanja italijanskih predstavnikov na Reki.

Italijansko poniževanje naše narodnosti.

Opatija, 26. marca. (Z) Italijanske šolske oblasti v Julijski Benečiji so izdale naredbo, po kateri morajo otroci osnovnih šol v Opatiji in sploh v Istri, a to so največ otroci naše narodnosti,

vsak dan defilirati pred Italijansko zastavo, a deklice jo morajo tudi poljubljati. Ta nekulturni čin je izzval veliko ogorčenje med našimi ljudmi v Istri.

POVIŠANJE VOZNE ZA I. RAZRED

Beograd, 26. marca. (B) Ministristvo je sklenilo, da se od 1. aprila dalje cene voznih listkov za I. razred brzovlakov povišajo za 25%.

VZPOSTAVLJEN PROMET Z GRŠKO.

Beograd, 26. marca. (Z) Tiskovni urad javlja, da so državne železnice zopet uvedle promet z Grško v celem obsegu, ker je proga Gjevgjilija — Solun, ki je bila vsled povodnji odrezana, zopet v redu. Ravno tako je vzpostavljen promet na progi Petrovaradin — Baročin, ki je bil prekinjen vsled neurejene proge.

Današnje prireditve

V Ljubljani:
Drama: Zaprti.
Opera: »Tosca«. Red D.
V »Unioni«: Koncert vojaškega hudožestvenega zbora »Kubani« ob pol 9. uri zvečer.
Kino Matica: »Pariski pustolovci«.
Kino Tivoli: »Sodoma in Gomora«, II. del.
Kino Ideal: »Graf Monte Cristo«, III. del v Mariboru.
Narodno gledališče: »Skrijančkov gale izven«.
Nočna lekarniška služba v Ljubljani:
Tekoči teden lekarna Piccoli na Dunajski cesti in Bokarič na Karlovski cesti.

Radićeva skupščina.

TAJNO ZBOROVANJE. — HUDIČ NI TAKO ČRN, KAKOR GA SLIKAJO. — RADIĆEVO SKLICEVANJE NA ŽENEVSKI DOGOVOR. — RADIĆ PROTI RAZBITJU DRŽAVE. — S SRBI SE HOČE PREPIRATI, TODA BREZ NJIH NOČE ŽIVETI! — RADIĆEVSKADISIDENTA KORDIĆ IN MLINAREVIĆ GREŠTA V BEOGRAD.

Zagreb, 26. marca.

Včeraj se je vršila seja poslanev Hrvatske republikanske seljačke stranke, ki je trajala od 10. ure dopoldne skoro do 3. ure popoldne. Seji je prisostvovalo 62 poslancev, dočim ostali niso prišli, ker niso imeli pooblastil. Poslanca iz Hercegovine Kordić in Mlinarevič, ki sta kandidirala proti sklepu stranke, nista prisostvovala seji, ker nista bila pripuščena. Na seji so imeli biti navzoči samo narodni poslanci. — Sklepi še niso objavljeni in javnosti torej še ne morejo biti znani.

V razgovoru z novinarji, se je Radić izjavil, da so se med njim in vlado že začela neobvezna pogajanja. — Dr. Spaho pride v Zagreb danes, dr. Korošec pa jutri, da z njima ustanovi sporazum glede skupne kooperacije. Po vesti današnjega »Hrvata« je dr. Spaho že dospel v Zagreb v spremstvu tajnika jugoslovenske muslimanske organizacije dr. Behmena in narodnega poslanca Alijanovića, dočim dospe dr. Korošec jutri. Sklepov, ki so bili sprejeti na včerajšnjem zborovanju Radićeve stranke, Radić še ni hotel objaviti, ker se v nekaterih podrobnostih še lahko spremenijo, ker se vodi že pogajanja z dr. Korošcem in dr. Spahom. Novinarjem je Radić dal doslovno besedilo samo četrte točke, ker je isto po njegovem mnenju definitivno in se nikakor ne bo več spreminjalo. Glede ostalih točk pa je navedel samo vsebino.

Vsebinska resolucija je sledeča: V prvi točki se urejuje odnošaj sedanje narodne skupščine napram skupščini, izvoljeni dne 28. novembra 1920. V drugi točki se govori o temeljih naše bodoče politike, ki morajo biti definitivni, kadar se uresniči. Glasom tretje točke se bo sporazum, dosežen s sedanji strankami sporazum (Spaho in Korošec) določil naknadno natančneje. V četrth točki se govori, da smatra hrvatsko narodno zastopstvo današnje mednarodne meje Srbov, Hrvatov in Slovencev v današnjih evropskih razmerah kot najprikladnejši okvir, s hrvatskega, evropskega in svetovnega stališča. S hrvatskega stališča zato, ker je hrvatski narod v tem okviru tako ujedinijen, kakor še ni bil nikdar v svoji zgodovini, ker je v tem okviru posebno vse nesporno ozemlje hrvatske države (hrvatske Slavonije in Dalmacije), kakor je ona pravno neprenehoma obstojala skozi 1000 in več let, sedaj z večjo, sedaj z manjšo državno samostalnostjo, že leta 1918, ko je hrvatski državni zbor v Zagrebu proglasil Hrvatsko (Hrvatsko, Slavonijo, Dalmacijo z Medimurjem in Reko) kot popolnoma neodvisno državo, in ko je Hrvatska začela takoj faktično izvrševati svojo popolno suverenost in sicer ob priznanju kraljevine Srbije ter zbrala okoli sebe v federativno republiko pod imenom »Država narodov veča Slovenaca, Hrvata i Srba« s središčem v Zagrebu takoj tudi še Bosno in Hercegovino, Slavonijo, Banat, Bačko in Baranjo ob svečanem priznanju od strani kraljevine Srbije, danem v posebni pogodbi, sklenjeni in podpisani v Ženevi dne 9. novembra 1918. po srbski vladi (Nikole Pašića) in po predstavnikih vseh srbskih parlamentarnih strank s srbske strani in po dr. Korošču in dr. Trumbiću s strani »Države narodov veča«. S stališča evropskega in svetovnega, je ta naš mednarodni okvir potreben (osebna pripomba Radića), ki se ne bo nikdar razbil (medklic: Mi se bomo s Srbi prepirali, vendar pa se ne bomo nikdar od njih ločili), ker bi vsaki posebno silovita sprememba današ-

njih mednarodnih mej Srbov, Hrvatov in Slovencev izzvala nov spor in gotove zahteve pri nekaterih naših sosedih, da bi to takol ogrozilo evropski, pa tudi svetovni mir, ta največji zaklad vsakega posameznega naroda, pa tudi cellega človeštva. V peti točki se govori o razmerju napram zakonodaji, odredbam in činom vseh dosedanjih vlad. — Šesta točka govori o razmerju napram današnji vladi. Sedma točka pravi: hočemo, da se narodno zastopstvo smatra kot parlamentarno v duhu modernih evropskih uprav, a potemtakem, da ima pravico, da išče moralne, nikakor pa ne istodobno tudi materijalne pomoči Evrope. V dodatku se v teh sklepih trdi, da so Hrvati ravno tako srbski narod, kakor so tudi Srbi hrvatski narod, toda sporazuma ne more biti brez obojestranskega priznanja ravnopravnosti.

Nato se je vršil okoli 3. ure popoldne v restavraciji »Kolo« velik obed, kateremu so prisostvovali tudi Zajedničari, gg.: dr. Lorković, dr. Polić in dr. Srkulj. Tu je govoril Radić in v svojem govoru naglašal tudi to, da smo na zunanaj ena država, na znotraj pa trije narodi. Povdarjal je pripravnost hrvatskega naroda, da stopi v pogajanja s srbskim narodom. Končal je z vzklikom: Živela Hrvatska, živela Srbija, uz jednakoopravnosti!

Za njim je govoril posl. hrvatske republikanske seljačke stranke Jalzabatić, nato pa v imenu hrvatske Zajednice g. dr. Lorković, ki je izjavljal radost nad uspehi Radićeve stranke: »Ako se ne uresniči vse to, kar zahtevate, je delal dr. Lorković, naj se uresniči to, kar je po znanem popravku predlagala hrvatska zajednica«. Končal je svoj govor s tem, da je zaželel uspeh hrvatski republikanski seljački stranki tudi v drugem delu njenega delovanja, ker je prvi del že dovršen.

Nato je govoril dr. Srkulj, a naposled zopet Radić, ki je ponovno izjavljal, da on hoče sporazum, in svobodno organsko zajednico, do katere bo že našla pot tako Sumadija, kakor tudi Hrvatsko Zagorje. Svoj govor je končal z vzklikom: »Živela Srbija«, in s pozdravom novinarjem, ki so prisostvovali obedu. V svojem govoru je rekel Radić med drugim tudi sledeče: Zvedel sem, da se pripravlja radikalna vlada, da v slučaju, ako pridejo poslanci naše stranke v Beograd, razpiše v avgustu ponovne volitve. Naj jih le razpiše. — Hrvatska republikanska seljačka stranka ne bo postavila svojih list sam v hrvatskih krajih, temveč tudi v Črnigori in v Sumadiji, torej v srcu Srbije. Ne trdim, da ne pojdemo v Beograd, toda prej se mora doseči sporazum.

V razgovoru s posameznimi pristaši Radićeve stranke je dobil vaš dopisnik utis, da je Radić, zavedajoč se svoje ogromne odgovornosti, postal umerjen, ne da realnejše gleda na položaj, ki je nastal vsled zadnjih volitev. V sedanjem položaju polagajo največjo važnost na držanje radikalne vlade, od katere pričakujejo dobre volje in popuščanja. Ravno tako veliko važnost polagajo na pogajanja, ki se bodo vršila z dr. Koroščem in dr. Spahom glede skupne parlamentarne kooperacije. Disidentna hrvatske republikanske seljačke stranke Kordić in Mlinarevič, ki sta proti volji glavnega odbora stranke postavila v Hercegovini posebne liste in odvzela Radiću dva mandata, sta izjavila novinarjem, da pojmeta v vsakem slučaju v Beograd, četudi bi Radićeva stranka sklenila nasprotno. V tem slučaju bosta onadva predstavljala Hrvatsko republikansko seljačko stranko.

VOLITVENI SPISLI

Beograd, 26. marca. (Z) V državni odbor prihajajo volitveni spisi, ki se bodo v zapečatenih zabojih oddali v državni predsedniku narodne skupščine, da jih pozneje izvoli izvoljenemu verifikacijskemu odboru.

Berlin, 26. marca. (Z) V prisotnosti jugoslovenskega poslanika je priredil v nemško-jugoslovenskem društvu g. dr. Rüdiger v imenu nemške kulturne zveze predavanje o Nemcih v Jugoslaviji. Izjavil je, da jugoslovenska vlada boljše postopa z Nemci, nego je to prej delala madžarska vlada. Za njim je govoril generalni konzul Wiener, ki je naglašal uslužnost v odnošajih med obojema državama.

VPRAŠANJE JUŽNE ŽELEZNICE

Dunaj, 24. marca. (K) Sekcijski načelnik v finančnem ministrstvu, dr. Pollack je iz Rima dospel sem. V ministrskem svetu je referiral o stanju razprav o južni železnici. Jutri odputuje zopet v Rim k razdelovanju razprav.

AVSTRIJSKI KONZULAT V SPLITU.

Dunaj, 26. marca. (K) V Splitu je bil ustanovljen avstrijski honorarni je bil ustanovljen avstrijski honorarni konzulat, ki je opremljen z vsemi pravicami, obsega oblast splitsko in dubrovaško.

FRANCIJA IN VATIKAN.

Pariz, 26. marca. (K) Kakor javlja neki jutranji list, je Poincare postavil odbor treh juristov, ki naj bi oddali svoje mnenje v vprašanju priznanja cerkve po francoski državi. Do tega koraka je Francijo dovedel pritisk notranje in zunanje-političnih dogodkov. Poročilo juristov bo francoska vlada doposlala Vatikanu. (W)

NEMIRI NA IRSKEM.

London, 26. marca. (K) (Renterjev urad.) Pri Wexwordu na Irskem so napadli vstajni oddelke vojakov iz zasede, bili pa so odbiti in so izgubili štiri mrtve. Vlade čete so imele dva ranjena.

Darujta knjige za horoško mladino!

Nabavljajte knjige za horoško mladino! Nabavljajte knjige za horoško mladino!

inž. R. Šapić:

Slovenski inteligenci.

V nedeljski številki »Jutranjih Novosti« sem obdelal škodljive posledice avtonomije Slovenije v smislu volilnih gesel. Danes naj izpregovorim nekaj besed o uplivi takšne avtonomije na gromotno stanje naše inteligence.

Za vse je dovolj kruha tukaj v Sloveniji. Ne bo več prestavljanj, Slovenec bo služil na svoji zemlji svojim ljudem v pomoč. To je bilo geslo, ki naj bi napravilo inteligenco za prvoborniljico avtonomije. Seveda, večina inteligence ni nasedla temu geslu, vendar bi bilo dobro premisliti, kakšen bi bil položaj inteligence v slučaju uresničenja volilnih gesel SLS.

Po prevratu smo videli, da so Srbi v svojih pokrajinah radi nastavliali slovenske uradnike, ter gledali na nje s spoštovanjem in upom, da bodo slovenski uradniki v njihovih pokrajinah in Sloveniji največ pripomogli h konsolidaciji države. Kmalu pa se je pričelo v Sloveniji omalovaževanje Srbov, zabavljanje v vsaki beznici itd. Da ni moglo to dejstvo povečati ali vsaj obdržati vpliva slovenskih uradnikov v srbskih pokrajinah, je jasno. Na številne prošnje slovenskih absolventov visokih šol v l. 1922 za nameščenja v srbskih pokrajinah je bil naveden odgovor: ni budjetskih možnosti. To je bil odgovor Srbov na ponašanje Slovencev. Trpeli smo s tem seveda v prvi vrsti taki, ki če že nismo za Srbe dobrega storili, slabega gotovo ne.

Danes imamo v Beogradu zaposlene po privatnih podjetjih ruske begunce, katerih industrijska, finančna ali komercialna predizobrazba je sporna, z mesečno plačo 5 do 10 tisoč dinarjev. Z gonjo naših avtonomistov smo dosegli to, da je le malokateri Slovenec v srbskih privatnih podjetjih uslužben na boljšem, odgovornem mestu. Če bo avtonomija dosežena v smislu volilnih gesel SLS smo lahko uverjeni, da bodo naši uslužbenci še redkeje prikazni v srbskih pokrajinah.

Oriuna.

Maribor, 25. marca.

Ravno na tem mestu smo že opetovano govorili in zavzeli svoje stališče napram najnovejšemu pokretu nacionalne misli pri nas. Povdarjali smo, da je ta pokret v jedru zdrav in dober ter lahko obrodi še v doglednem času lep sad v korist države in naroda. Pač pa je treba paziti, da ne zaide na stranpoti pri pohodu do vzvišenega cilja, da ne zabrede v blato našega dnevnega političnega življenja.

Žal, da se naše besede niso upoštevale, ker so mislili najbrže, da so samo volilni manever. Propadajoča politična stranka se je znala polastiti novorojenega deteta takoj ob rojstvu in je vrgla neobgledenka v mlakužo političnega volilnega boja, da bi z njegovo pomočjo rešila sama sebe. Prišlo je v tem času splošne razburjenosti in nervoznosti do takih neljubih in mučnih pojavov v javnosti ravno potom organizacije nacionalistov, da nam je bilo odkrito žal zdrave in dobre misli, ki jo hrani jedro. Danes nočemo pogrevati že znanih napak, približimo samo, da so taki incidenti mučni za vsakogar nacionalno čutečega in treznomislega človeka.

Že med volilnim bojem smo konstatirali, da je napad na Čirilovo fiskarno pripomogel klerikalcem najmanj do enega ali dveh mandatov. Zdaj sami vidijo, da smo imeli prav. Diskreditiral je demokratsko stranko še bolj med ljudstvom, kakor se je bila diskreditirala že sama po sebi. Odbil je od sebe vsaj toliko resnomislečnih volitev, da ta stranka ni dobila količnika. Oriuna bi se bila lahko udeleževala ravno pri sedanjih prilikah v smislu svojih vzvišenih intencij. A ne s tem, da je razbijala slovenske politične shode in zborovanja, ne s tem, da je javno z lepaki polemizirala z Žebotom in klicala na boj proti lastnemu bratu in izdajala mariborskim Jugoslovenom ukaze za pristop v njeno organizacijo. Če se je hotela udeleževati pri volitvah je bilo njeno mesto edino v strnjemem nastopu proti Nemcem, ki so s pomočjo zapeljanih Slovencev in s terorjem napram njim uslužbenim Slovincem dosegli prvi in zadnji »nemški« mandat iz Slovenije za narodno skupščino.

To je bilo edino pravo mesto te organizacije pri volitvah. S sklenjenim in

Torej — slovenski uradnik naj služi doma. Dobro se mu bo godilo. Dobro, to lahko ponavljajo oni, ki se niso potegovali v zadnjem in tekočem letu za zaslužek, oziroma oni, ki imajo tako silno protekcijo, da so si osvojili ugodne pozicije v privatnih tvrdkah. Zdi se mi pa, da tudi oni ne nadijo okolu z zavestnimi očmi.

Slovenija ima že danes nadprodukcijo inteligence. To je fakt, ki ga mora priznati vsak inteligent. Za sedaj spregovorimo samo o nadprodukciji stavbnih tehničnih sil.

Čital sem pred dobrim mesecem, da se išče za stavbeno nadzorstvo različnih tehničnih del na ljubljanskem sejmišču, za popoldanske ure kvalificirano silo, za dobo več mesecev. Ko sem oddal tozadevno prošnjo, mi je rekel g. ravnatelj: to je 24. prošnja. — Upam, da je pojav 20 prošelj za eno, tehnično vzeto minimalno delo, zadosten dokaz, da je v Sloveniji preveč inteligence. Ako pomislimo, da so se prošnje vlagale v začetku stavbene sezone in sicer v letu, ko še ne bruha ljubljanska tehnika in višja obrtna šola inženirjev, risarjev in polirjev na plan, če si obenem predstavljamo, da bo stavbena sezona čez par let gotovo dosti manjša, število stavbene inteligence pa izdatno ojačeno z absolventi ljubljanskih šol, potem se mu morajo zjeziti lasje. Če pride od izvedbe avtonomije v smislu volilnih gesel (članek od nedelje), tedaj takoj zaprite stavbeno tehniko in stavbeno obrtno šolo vsaj za nekaj let, da vas ne bodo proklinjali sedanji poslušalci teh šol, kakor tudi sedanji slovenski tehnični uradniki. Vprašanja tujecev — uradnikov, se bom dotaknil v enem prihodnjih člankov.

Volitve so končane, naj konča tudi politika gesel. Časopisje naj je zopet ono, kar ima biti, naj informira čitalce stvarno o položaju. Povedati je treba resnico, če je ta še tako trpka, to bo imelo boljše posledice kakor politika ptiča noja.

Volilni izidi v SHS

Naš odlični publicist dr. Leopold Lenard je napisal pod tem naslovom v »Prager Presse« lep uvodnik o izidu volitev v naši kraljevini. Uvodoma omenja pisec številčno razmerje strank, nato pa ugotavlja, da so bile nekatere politične stranke popolnoma izključene od parlamentarnega udeleževanja. Tako n. pr. komunisti, ki so steli v stari skupščini 59 poslancev, sedaj pa nimajo nobenega. Propadli so tudi republikanci (poprej 4 poslanci), narodni socialisti (dva poslanci), narodni muslimani (Magašjeve skupine), klerikalci na Hrvatskem (3 poslanci), v Bosni (3) in v Dalmaciji (3 poslanci). Od teh skupin si nobena ni priborila mandata.

Zelo decimirano so izšle iz volilne borbe sledeče stranke: socialisti (izgubili v Sloveniji vse mandate, priborili v Vojvodini komaj tri poslance), agrarci (od vseh frakcij je ostalo še 10 poslancev). Propadli so tudi disidenti vseh struj, med njimi Stojan Protić.

Nove stranke so: Nemci s 6 mandati, dva črnogorska federalista in en Roman. Močno narasli pa so radikalci. Namesto da bi izgubili, odgovarjajoče novemu volilnemu redu, kakih 25%, so pridobili 34%. Radić je poskočil od 47 na 70, dobil je torej blizu 43%.

Radić je izbrisal frankovce, hrvatsko zajednico in klerikalce čisto s površja. Njegova zmaga pa še ni poraz unitaristične ideje.

Sklepoma razmotriva člankar žalostno usodo kongresistov, ki so v volilni borbi podlegli. Volitve da so logičen zaključek dogodkov, izzvanih na zagrebškem kongresu. Najprej pompozni kongres, potem razkol v demokratskih vrstah, nato vladna kriza in — volitve.

Mnogi se vprašujejo — piše avtor — »kaj sedaj?« Šlo bo, pravilo radikalci, tudi brez Radića. Če pride v Beograd, bo moral prisesti pred križem in evangelijem zvestobo ustavi in monarhiji. Uganjati bo smel parlamentarno opozicijo. Če pa ne pride, bo šlo tudi brez njega. S 120 možmi se more prav lahko vladati. S kmečko republiko pa se NRS ne more pogajati. Sporazum je potreben Srbom in Hrvatom, skleniti pa se more le na temelju skupne države.

Politične novosti.

ČESKOSLOVAŠKA.

— Nemška veleizdaja. Nemci v Českoslovaški so darovali 200 milijonov českoslovaških kron v rosnem Nemecem v Porubruhu. To veliko nemško požrtvovalnost je proslavljala predsednik na shodu avstrijsko-nemškega narodnega društva v berlinski gosposki zbornici. Tako trošilo Nemci česko dobro valuto v tujino v podporo tistih, ki moré Francoze, najboljšie prijatelje českega naroda v Porubruhu.

— Priprave za volitve v Podkarpatski Rusiji. Voditelji lojalnih ruskih strank v Podkarpatski Rusiji se mude že več dni v Pragi, kjer jih je sprejel v avdienci ministrski predsednik Malypetev, ki je z njimi pretresal vprašanje o ustavitvi lojalnega političnega bloka, ki bi naj podpiral vlado v omenjenem ozemlju. Sodelovanje ruskih strank je tem važnejše, ker ima vladna namen, razpisati v Podkarpatski Rusiji v bližnji bodočnosti volitve v državni zbor, ki pa se morejo izvesti šele po primernih popravah interesiranih slovaških strank.

— Številne socialistične stranke v Českoslovaški republikli. »C. S.« naštevava dvanaest socialističnih strank v českoslovaški državi, in sicer: 1. českoslovaška socialistična stranka; 2. českoslovaška socialna demokratska stranka; 3. komunistična stranka; 4. neodvisna stranka drja. Vrbankega; 5. stranka Brodskega; 6. stranka Hudcova; 7. stranka Modračkova; 8. nemška socialna demokratska stranka; 9. madžarska socialna demokratska stranka; 10. madžarska krščanska socialna stranka; 11. stranka nemških narodnih socialistov; 12. nova mednarodna socialna demokratska stranka. Tu se jasno vidi, da je v českoslovaški republikli nezdravo politično ozračje.

— Odprto pismo nemškega senatorja predsedniku českoslovaške republike. V »Bohemiji« objavlja senator Spiegel, profesor nemške pravne fakultete v Pragi, odprto pismo predsedniku Masaryku. Senator Spiegel prosi, da ne bi predsednik podpisal zakona v obrambo republike z ozirom na njegov spor z ustavo. Da bo Masaryk vzgel omenjeno pismo v koš, si je pač lahko misliti. Ampak zanimivo je, da piše dr. Spiegel o sebi kakor »o enem izmed redkih državnikov«.

— Inkorporacija nemških občin. Iz Prage poročajo: Zastopnik nemške delegacije v razmejitveni komisiji, minister Oppert, je v imenu nemške republike in prebivalcev mesteca Sandau protestiral proti inkorporaciji teh čisto nemških občin s českoslovaškim ozemljem.

BELOJIA.

— Iz belgijskega senata. Iz Bruslja poročajo: Senat je te dni pričel specialno diskusijo o zakonskem predlogu, ki predvideva flamlizacijo univerze v Gentu. Š. l. ki določuje, da se morajo vršiti predavanja v flamskem jeziku, je bil s 76 proti 53 glasovom po šesti abstinenici odklonjen.

ITALIJA.

— Razdržavljenje italijanskih železnic. Kakor poročajo »Corriera della Sera«, je ministrstvo za javna dela dekretiralo razdržavljenje železniškega omrežja Lombardije in Emilije. Za upravo se poteguje milanska severo-železniška družba.

RUSIJA.

— Proces proti katoliškim duhovnikom. Pred revolucijskim sodiščem v Moskvi se je pričel proces proti msgr. Ciepiku za proti drugim 15 katoliškim duhovnikom.

vprašanja, ki izvirajo iz potrebe, da se pomore Avstriji, katere teritorialno integriteto in gospodarsko neodvisnost se je posrečilo ohraniti Društvu narodov

KONEC RUDARSKÉ STAVKE NA ČESKEM.

Moravska Ostrava, 26. marca. (K) Na revirski konferenci, ki se je vršila danes popoldne v Laznjah, je bil odobren praški sporazum in je bilo sklenjeno, da se z delom prične zopet najpozneje v torek.

DONAVSKI PROMET.

Beograd, 24. marca. (Z) Začetkom aprila t. l. se sestanejo na Dunaju predstavniki prizadetih držav v dunajski komisiji radi definitivne ureditve vodnega režima.

DRUŠTVO NARODOV.

Nancy, 26. marca. (K) Zastopnik Francije v Društvu narodov senator Jouvelet je imel tukaj govor, v katerem se je živo zavzemal za Društvo narodov in orisal naloge, ki jih naj ima to društvo. Pretresal je zlasti vsa ona

Dnevne novosti.

Opozarjamo naše cenj. naročnike, da do konca meseca marca t. l. poravnajo naročnino, ker jim drugače brezpogojno ustavimo list. Ravno tako prosimo vse one, ki smo jim pošiljali list na ogled, naj blagovolijo naročiti »Jutranje Novosti«.

— Načelnik jugoslovanske delegacije v opatijski paritetni komisiji, g. dr. O. Rybář je včeraj popoldne prisel v Ljubljano, od koder odpotuje v Beograd.

— Odkritje spomenika kralju Petru v Sarajevu. Tudi se v Sarajevu odkrije spomenik, ki ga postavijo sarajevski uradniki, častniki in delavci topniškega arzenala kralju Petru Osvoboditelju. Spomenik je skoro popolnoma dovršen, manjkajo samo še poslednja dela.

— K odstopu mariborskega župana. Nedeljski zaupniški zbor SDJ in KDS se je bavil med drugim tudi z resolucijo glavnega odbora, da odloži socialisti z ozirom na porazni uspeh volitev vse svoje mandate v občinskem zastopstvu. Sklep zaupniškega zbora se drži tajno, širijo pa se vesti, da se je v resoluciji predlagani sklep v načelu odobrili, izvedba pa se je začela še odložiti.

— Nagrade železničarjem. Iz Beograda poročajo: Z odlokom prometnega ministra je odobreno, da se uvedejo od 1. maja dalje nagrade za prihranke na mazilu in kurjavu na vseh progah državnih železnic. Te nagrade bo uživalo vse osebje, ki bo posredno ali neposredno koristilo dobremu poslovanju prometa in njegovemu vzdrževanju, kakor tudi oni, ki bodo dosegli v mejah možnosti kakor prihranke.

— Pevski zbor poljskih akademikov iz Krakova in Lvova priredi v Ljubljani okrog 15. aprila koncert z bogatim programom. Bratje Poljaki želijo ob tej priložnosti prepoznati Jugoslavijo, da upoznajo poljske narod. Beograd jim pripravila priščen sprejem, kakor se spodobi slovanskim dobrom bratom in kakor je to slovanski običaj. Ljubljanska akademska omladina apelira na našo zavestno javnost, da ne zaostane za Beogradom v nobenem oziru. Prosimo vse one, ki bi jim hoteli dati prenočišče ali sprejeti posamezne goste na hrano, da to javijo »Društvu prijateljev poljskega jezika« (Slomskova ul. 7). O natančnejšem programu bomo še poročali. — Ljubljanski akademiki.

— Zaprisega rezervnih oficirjev. Ministvo vojne in mornarice je odredilo, da se morajo dne 9. in 10. aprila zapriseči vsi oni rezervni oficirji, ki do danes še niso prisegli.

— Oblastni odbor »Orjuna« je bil izvoljen glasno: Predsednik inž. Ferdo Kranjec, podpredsednik Atanazij Rišić, tajnik Josip Benčič, blagajnik Fr. Perko. Odborniki: J. Tonia, V. Galcinja, D. Česnik, A. Gaberšek, Ljub. Jurković.

— Likvidacija bivših avstrijskih socialno-zavarovalnih zavodov. Ministrstvo za socialno politiko je imenovalo g. Radovana Matijevića, da se v imenu naše države udeleži mednarodne konference, ki se je pričela včeraj in se peča s čl. 275 sanžurne pogodbe, ki se nanaša na likvidacijo socialno-zavarovalnih zavodov v bivši avstrijski monarhiji.

— Zarja prenehala izhajati. Glasilo ljubljanskega župana dr. Petiča je prenehalo izhajati, njeni ustanovitelji pa so se pridružili »Delavskim Novicam«.

— Jos. Florian mrtav. Pred par dnevi je umrl v Plzinu po daljšem bolovanju Jos. Florian, profesor na tamkajšnjem učiteljskem in skladateljskem. Ralni je bil v širokih glasbenih krogih ugledna osebnost. Pred vojno je deloval v kulturnih akcijah v Plzinu in drugih čeških krajih. Zložil je več zborov in kompoziral mnogo pesmi. Ralneinu je bilo šele 40 let, zato je njegova zgodnja smrt čisti glasbi tem večja izguba.

— Za ruske dijake. Ministrstvo prosvete je dovolilo, da smejo prvi tri dni velikega tedna zbirati šolski otroci prostovoljno prispevke za siromašne ruske dijake, ki študirajo na naših univerzah.

— Podpora našim optantom iz Madžarske. Ministrstvo za socialno politiko je odobrilo kredit 50 tisoč dinarjev kot podporo našim novim državljanom, ki so naseljeni na Ovejem polju.

— Draginske doklade za učitelje. Finančno ministrstvo je rešilo prošnjo učiteljev na sledeči način: Ako sta mož in žena državna uradnika in se nahajata na istem kraju, bosta dobivala samo polovičen iznos osebne draginske doklade. Na stanarinsko doklado pa imata pravico oba.

— Diplomski izpit. G. Franjo Tavčar iz Sp. Šiške je dne 22. t. m. napravil diplomski izpit na visoki šoli za svetovno trgovino na Dunaju.

— Učitelji za gluhomorne otroke. Ministrstvo za prosveto je dalo ministru za socialno politiko na razpolago 6 učiteljev, ki so se nahajali na Češkoslovanskem, da proučijo razmere in način pouka v tamšnjih gluhomornih. Na ta način bo možno otvoriti nove gluhomorne za gluhomorne otroke, ki jih ima naša država okoli 2000, med tem ko imamo samo 3 take zavode.

— Tečaj za strojevodje. Prometno ministrstvo je odobrilo potreben kredit za ustanovitev zelo potrebnih strojnih tečajev za strojevodje. Ministrstvo je opazilo, da primanjkuje mnogo izvedenih in kvalificiranih moči. Tečaj se otvorijo početkom prihodnjega meseca. Ako bo dopuščal proračun, se bodo otvorili tudi tečaj za preučevalce železniških vozov.

— Prot praznovanju praznikov. Ministrstvo ver je zaprosilo ministrstvo za socialno politiko, da se postavi v pravilnik za delavce določba o praznovanju praznikov v trgovskih, industrijskih in drugih sličnih podjetjih. Določba naj bi stala na principu, da pripadniki ene veroizpovedi niso dolžni praznovati praznikov druge veroizpovedi.

— Za gradbo instituta za nalezljive bolezni v Beogradu je ministrstvo za javna dela voljalo vsoto 7 in pol milijonov dinarjev.

— Pomolstitov na smrt obsojenih. Ministrstvo pravde je predložilo kralju Aleksandru v podpis ukaz o pomolstitvi raznih na smrt obsojenih zločincev.

— Poučna ekakuracija eksportnih akademikov. Absolventi kr. visoke šole za trgovino in promet v Novem Sadu namenjajo obiskati Francijo in Italijo, da bi spoznali tamšnje kulturne, posebno pa trgovinske in prometne razmere. Absolventi so se radi kritja ogromnih stroškov obrnili na novosadske trgovce s prošnjo, da bi jih podprli z denarnimi sredstvi.

— Za povzdig mesta Ljubljane. V Ljubljani se je omovalo »Društvo za povzdig

go mesta Ljubljane, kojega praviša so že potrjena. Ustanovni občni zbor se vrši v sredo dne 28. marca ob 16. uri popoldne v zbornišni dvorani univerze. Na tem zborovanju predavata g. dr. Fran Stele o »Stari Ljubljani« ter inž. arh. Rado Kregar o »Bodoča Ljubljana« — moderna prestolnica. Vstop dovoljen le proti vabilu.

— Rekrutir za našo mornarico so se včeraj poslavljali od svojega »civilnega« življenja. Veselih obrazov so prihajali naši postavniki jantje v Ljubljano in vriskaje oznanjali ljudem, da gredo služiti kralju. Tudi take pijanosti pri rekrutirih ni bilo opaziti, kakor se je to opazilo prejšnja leta. Le nekaterim žilica ni dala miru, in ti so se gugali precej glasno po ulicah, vendar konstatiramo z zadoščenjem, da je bilo teh zelo malo.

— Padec z drugega nadstropja. V nedeljo popoldne se je igral na hodniku pred stanovanjem v II. nadstropju na Dunajski kar mu je ljubica tudi odprla. Ko se je Kravc ograia precej široka, se je deček zmuznil skozi njo in padel na dvorišče, kjer je obležal v nezavesti. Poklicani zdravnik je ugotovil, da ni zadobil nobenih težkih notranjih poškodb. Deček je samo na zunan nekoliko opraskan.

— Razne nezgode. Forte Guido, triletni sin posestnika iz Trbovelj je padel v skaf vrele vode in zadobil pri tem hude opekline po vsem životu. — Kovačič Ivan, učene ljudske šole, je skakal čez vrvi in pri tem tako nesrečno padel, da si je zlomil levo roko. — Arh Stanko, 13letni sin premogarja iz Trbovelj, je pri skakanju padel ter si poškodoval nogo in roko. — Kukovič Franc, delavec v Rajhenštajnu, je razstreljal skalovje. Ker se pa ni pravočasno umaknil, mu je izstreljeval priletel v levo nogo in ga močno poškodoval. — Vse so pripeljali v ljubljansko bolnišnico.

— Na vodnikovem trgu je ukradel nepoznan žepar Marij Cerar iz žepa črno plateno denarnico, v kateri je imela 320 K gotovine, zastavni listek in 2 recepta zdravnika dr. Valente.

— Tat v tiskarni. V tiskarni »Hrvatskega štamparskega društva« v Zagrebu, v Gunduličevi ulici je ukradel tiskarski delavec Ivan Margon iz Sevnice 30 kg svinca za vtilvanje črk. — Del svinca je mož prodal, ostanek pa mu je vzela ljubljanska policija.

— Razne tatvine. Posestniku Ivanu Lapu v Murščaku je nekdo ukradel osem kokoši, istotam stanujočemu posestniku Antonu Stenčarju pa šest. — V soboto je neznan zlikovec ukradel na Vodnikovem trgu Marij Cerar črno plateno denarnico s 320 kronami. — Čevljarju Francu Koscu je neznan storilec odpejal izpred gostilne Kovač v Dravljah kolo, znamke »Dürkop«, vredno 8000 K. — Železničarju Josipu Vrančarju je bil na nhlji poleg Gospodstevske ceste ukraden črn kratek suknjič, vreden nad 3000 K.

— Mariborske vesti. Sobotni in nedeljski nabirali dan za ljudsko knjižnico izkazuje uspeh 28.000 kron. — V soboto je umrl v Mariboru Milan Zupančič, pristav južne železnice. — Anton P. se je v nedeljo v Kamnol tako nasrkal žganja, da je zvečer na povratku proti svojemu domu s silnim razgrajenjem vzbudil pozornost redarja, ki mu je preskrel primernejše prostore drugod, kakor pa na javni cesti. Enaka usoda je doletela Franca S., ki si je izbral Aleksandrovo cesto za torišče svojega javnega nastopa. — Na Glavnem trgu je neznan izumovnik ukradel neki ženski denarnico s 110 dinarji vsebine. — Uradni dan trgovsko-obrtni zbornice odpade ta teden. — Mestno kopalnišče je ta teden odprto v sredo, četrtek, petek in soboto. Kadna kopal je vse omenjene dni dostopna vsakemu. Parna kopal pa je na razpolago v petek za ženske, ostale dni pa za moške.

— Nesreča divjih lovcov. V lovišču barona Lazarinija v Smedlenuk sta šla v nedeljo neupravičeno na lov brata Bitenc iz Zg. Pirnič. V gozdu pa jih je nenadoma zasledil Lazarinijev gozdar in ker sta tatova na njegov klic »stoj« pobegnili, je oddal gozdar za njima strel s šibrami, kateri je zadel mizarškega pomočnika Alojzija Bitenca v hrbet in ga nevarno ranil, vstrel česar se je takoj zgrudil. Ker ima Bitenc vse polno šiber v hrbtu, so ga morali pripeljati v bolnišnico.

— Pobjo radi ljubosumnosti. Hlapca Kravcar Anton in Josip Kastelle iz Starega trga sta imela za ljubico isto dekle. V nedeljo pomeči pa sta jo hotela tudi oba obiskati. Kravcar je potkal prvi na okno, kakor mu je ljubica tudi odprla. Ko se je Kravcar že ogled v njeni topli »kamrici«, je že potkal na okno tudi Kastelle. Kravcar je brzo zapustil »kamrico« ter hotel urno pobegniti pred svojimi tekmečem. Toda ta mu je pred vrati zastavil pot in ga začel obdelavati z nožem. Sunil ga je trikrat v hrbet in enkrat v roko. Vsi del težkih ran so morali Kravcarja pripeljati v bolnišnico, Kastelle pa se bo šel zret v »drugo kamrico«.

— Pes razmesari otroka. V neki novosadski gostilni se je te dni pripetil grozen slučaj. Neki petletni deček se je igral z buldogom in dražil psa, ki je za po svoji naravi precej razdražljiv in besna žival. Pes se je tega naveličal, skočil na dečka in mu zasadel svoje ostre zobe globoko v desno stegno. Kljub vsemu naporu niso mogli gostje rešiti otroka, ne da bi zbesnelo žival ubili. Na ta način rešen otrok je bil prepeljan v Pasteurjev zavod.

— Volilni odmev. Žrtev volilnega izida je te dni postal tudi neki beograjski prodalec časopisov. »Novosti« so prinisale razgovor z Radicem, katerega so naslovile »Radic in kralj«. Dotični prodalec se je v svojem naštevanju poudelil časopisov, kakor tudi glavne vsebine pomoti in parkrat zavpil »Radic je kralj«. To je smatral nekdo kot nedopustno izživljanje in ga pričel temeljito obdelavati. Okoli njilji se je zbrala precejšnja množica radovednežev, ki so pričeli zadevo pojašnjavati, dokler ni policija uredila zadeve.

— Nevarna sleparica pod ključem. Sarajevska policija je skrozi dva meroča stikala za misteriozno identiteto neke pustolovke. Dotičnica je imela razne dokumente, glaseče se na najrazličnejša imena. Končno pa se ji je posrečilo to uganko razrešiti. Odpeljala so jo v Zagreb, kjer so jo spoznali za staro firmo Ivanka Sever, ki ima precej grehov na svoji vesti.

— Zaprti tihotapci valut. Orožništvo je aretiralo zakupnika kavarne »Bristole« v Starem Bečju, ker je osumljen, da je iztihotapil srebro in zlato iz naše države na Madžarsko. Oblast je odredila obširno preiskavo, ki je prišla na sled mnogim nerednostim. Pričakujejo se številne aretacije.

Justifikacija v Mariboru.

Danes ob 7. uri jutraj se je na dvorišču okrognega sodišča ob navzočnosti precejšnje števila občinstva izvršila prva justifikacija v Mariboru, 52letni čevljar Andrej Lichtenwaller, ki je bil stal že ponovno pred poroto in ki je bil moral prstati zaradi svojega nasilnega značaja že razne zaporne kazni, je bil obsojen 11. decembra 1922 pred tukajšnji poroto na smrt zaradi umora svoje žene, ki jo je bil zadavil. V nedeljo jutraj je došlo obvestilo, da je njegova prošnja za pomilostjenje zavrnjena. Vsi del tega se je smrtu obsojda izvršila danes jutraj. Smrtno kazeno je izvršil krvnik iz Sarajeva Florian Mausner. Kaznjeneec je bil popolnoma miren in je brez najmanjšega znaka razburjenosti stopil pod vešala, kjer mu je krvnik dal okoli vratu vrvi, katero je pritrdil na železnem kavlu, zabitem v lesen steher. Smrtni boj je trajal 10 sekund, nakar je krvnik izlavl sočnemu dvorcu, da je sodba izvršena. Sodni zdravnik dr. Zorjan je ugotovil smrt. Truplo je viseo do pol 8. ure jutraj, nakar je bilo sneto in zvečer pokopano v Pobrežju.

— Junaka deklica. V nedeljo sta se sprehajala po beograjskih ulicah neki brezposelni natakari iz Splita in njegov tovariš. Dan je bil lep in primeren za prijeten let. Onadva pa nista imela niti belica v žepu. Sklenila sta torej, da si denar preskrbita na neposreden način. Ko sta prišla v neko samotno ulico, se njima je nudila ugodna prilika. Okno nekega stanovanja je bilo odprto, v bližini se ni nahajal nikdo in tudi ti hiše ni bilo slišati žive duše. Obidec natakari je takoj splezal skozi okno v hišo in pričel stikati za raznimi vrednostnimi stvarmi. Kar naenkrat pa začuje glase »stoj«. Niti polkusal ni, da bi zbežal, ko je zagledal letoletno dekle z naravnost v njega namerenim revolverjem v roki. Na pomoč so prišli sosedi, ki so vlomila odvdeli na policijo. Njegovemu tovarišu se je posrečilo pravčasno zbežati.

— Zavarovalne brozplačni ilustrovani cenik »KARO«-čevljev, ki je opremljen z vsemi zelo praktičnimi pripomočki za odmerjanje noge. Dragotin Roglič, Maribor, Koroška cesta 19. Telefon 157.

— Važna novost so Berson-gumijasti podplati, ker napravljajo nepotrebne usnje ne podplate. Ker so Berson-gumijasti podplati ne samo znatno cenejši temveč tudi trpežnejši od usnenih podplatov, si zato zagotavljajo že sami po sebi prednost pred usnenimi podplati. Berson-gumijasti podplati pa nudijo tudi absolutno varstvo proti vlagi in mokroti ter mrazu in prožilo pri hoji elasticiteto, radi česar se preprečuje prehitro izmučenje pri hoji.

— Čevlje kupujte od domačih tovarn tvrdke Peter Kozina & Ko., z znakom Peko, ker so isti priznani najboljši in najcenejši. Glavna založba na drbo in čebelo v Ljubljani, Breg 20 in Aleksandrova cesta 1.

Sport in turistika.

— Hermes. Grafika, Zagreb 4:0 (1:0) Tukajšnji prvotvornik Hermes je imel v nedeljo za gosta zagrebško Grafiko. O tekmi sami, ki se je vršila na igrišču Mirje, se ne da veliko povedati, ker je bila malo vredna. Grafika je tretjerazredno moštvo in nam kot tako nikakor ni moglo servirati dobrega nogometa. Hermes, ki je sicer nastopil z več rezervami in zelo slabo igral, je daleč nadkriljeval svojega nasprotnika. V Hermesu dobra srednji in desni krilec. Sodnik g. Hus dober.

— Letošnja prvenstvena nogometna sezona se je otvorila v nedeljo popoldne. Kot prvi so stopili v oster boj za točke Slovan:Slavija in Jadran:Laško. — Slovan: Slavija 5:0 (2:0). Nelepa in raztrgana igra Slovana. Zelo simpatično je bilo mlado in šibko moštvo Slavije, ki je napram fizično jakemu nasprotniku držalo cel čas odprto igro. Slovan nastopil samo z 10 igralci. — Jadran:Laško 3:0 (1:0). Trd oreh je bil v nedeljo Laško, ki je letos veliko boljši kot lani, za Jadran. Tekma je bila prava lepa in napeta. Laško je v prvem polčasu celo malo nadkriljeval svojega nasprotnika, ki tega ni znal izrabiti v svoj prid. Jadran, ki je igral brez Rapeta, je precej popustil od svoje prejšnje forme. Sodnik g. Klepec ni bil dober.

— Svoboda-Ljubljana:Primorje rez. 3:2 (2:0). Slaba, malo vredna prijateljska tekma, igrana na igrišču Primorja. — Rapid, Maribor:Primorje, Ljubljana 3:3 (2:1). V nelo je odigralo Ljubljansko Primorje v Mariboru neodločno prijateljsko tekmo s tamkajšnjim S. V. Rapidom. Sicer odprta igra prvega polčasa ni nudila gledalcu ničesar zanimivega. V drugem polčasu šele se je stopnjevale dvigala ter v zadnjem četrti ure dosegla svoj višek. Domačini, ki sicer ne gojijo kombinacijske igre, so s svojo brzino in odločnostjo pred golom zelo ugajali. Najboljši del moštva je brezovomno obramba, obsebo desni branilec Barlovič, ki ima izvrsten placement in start. V napadu je dober Perk, kot srednji napadalec. Ljubljancani s svojo igro prvega polčasa nso zadovoljevali. Nikakor se niso mogli znašiti na razmeroma malem igrišču Rapida ter prevoditi slabo, raztrgano ter nesmiselno igro. Slaba je bila obramba, ki je zakrivila tudi dobljena 2 gola prvega polčasa. V drugem polčasu pa je bil Primorje povslop in slednjič prevzelo vodstvo igre v svoje roke. Obramba je postala boljša. Krilska vrsta je dobro podpirala napadalno, akoravno ni bila povsem na višini. Lepo kombinacijsko igro je proizvedla napadalna vrsta, le odločnosti pred golom je manjkalo. Rapid ni mogel vzdržati diktriranege vrsta in je navedeni slabosti napadalne vrste Primorja, ki je sicer rezultat 3:1 izravnila (1 enaistmetrovka) je pripisati, da Ljubljancani niso dosegli takega rezultata, ki bi popolnoma odgovarjal razmerju moči obeh moštvev. V Primorju dobri Mačič, Baline in Žargaj II. Sodnik g. Nemec ni mogel preprečiti preveč ostre igre, ki so jo izvajali Mariborčani.

— Svoboda, Maribor : SSK, Maribor 2:1. Na igrišču Maribora igrana prijateljska tekma, v kateri je zaslužen in sigurno zmagala Svoboda nad prvakom Maribora, ki se nahaja v slabi formi.

— Koncert kozaškega zbora. 27. marca 1923 priredi ob pol 9. uri zvečer v dvorani hotela »Union« v Ljubljani vojaški hudožestven kozaški zbor »Kuban« s 35 članov pod upravo svobodnega umetnika S. G. Sokolova samo enkratni koncert. Zbor je popolnjen z najboljšimi ruskimi solisti in pevci beograjske in zagrebške opere ter je za zadnji koncert v Jugoslaviji, nakar odpotuje v Italijo, na Španjko, Francosko in v Ameriko. — Cene prostorom po 25, 20, 18 in 10 Din; dijak in vojak po 5 dinarjev. — Predprodaja vstopnic v kavarini »Zvezda« od 10. do 12. in od 5. do 9. ure popoldne. — Dilekacija.

Iz društvenega življenja.

— Slovensko lovsko društvo. V nedeljo 25. t. m. popoldne so se zbrali zastopniki našega lovstva iz cele Slovenije v Ljubljani. Kljub lepemu, osobito za lovca in planinca vabilnemu vremenu, so prišli v našo prestolico slovanski lovci iz Gorenjske, Dolenjske in Notranjske, prišli so Stajercer in bratje Korošci.

Zborovanje, ki je trajalo skoro cel dan, se je pričelo v dvorani »Mestnega doma«, zaključilo pa v salonu na glavnem hodovoru. — Po pozdravnem nagovoru predsednika dr. Ivana Lovrenčiča so se spomnili naši lovci dveh umrlih tovarišev, vrlih lovcov gg. dr. Ivana Tavčarja in dr. Homaua. O notranjem poslovanju, ki izkazuje vrlo živahno delo, je poročal tajnik g. Ropovč. Glasom njegovega poročila ima društvo 1410 rednih in 120 ustanovnih članov. Sedež društva je v Ljubljani, podružnice pa ima društvo v Radovljici na Gorenjskem, v Ptaju, Mariboru in Celju. — Poudarjal je obšobito delovanje pravnega odseka in omeil društvene prireditve kakor »Tekmovalno streljanje«, »Razstavo rogov« in pa veliko lovsko veselico v Narodnem domu. Vse te prireditve, posebno strokovne, so jako dobro uspele. Blagajnik doh. ravn. Ivan Zupan je podal kratko blagajniško, g. Ivan Rozman pa gospodarsko poročilo, v katerem je omenil, da se tiska sedaj društveno strokovno glasilo »Lovec« v zadnjem času v 2300 izvodih. Predsednik dr. Lovrenčič je poročal nato precej obširno in zanimivo o notranjem društvenem razvoju, pri čemer je poudarjal potrebo ustanovitve »Lovske zbornice«, kakršne so ustanovljene že v vseh sosednjih državah. — Omenil je tudi Šumsko direkcijo, ki se za društvo vrlo zanima in je naklonilo društvu precej izdatno podporo. — Zborovanje je prešlo na to v burno debato glede raznih notranjih vprašanj, pri čemer je pa predsednik končno odločno zavrnil vsa podtikanja in vsako politično pristranost. — Pri volitvi odbora so bil izvoljeni sledeči gospodje: Predsednik: dr. Ivan Lovrenčič, predsednik; dr. Ivan Tavčar, podpredsednik in odborniki gg.: Ivan Zupan, doh. ravn. Ljubljana; Ivan Rozman, šol. sluga, Ljubljana; dr. Ivan Modic, viš. sod. svet. Ljubljana; dr. Stanko Bevk, pred. viš. šol. sveta, Ljubljana; ing. Anton Rudež, graščak, Ribnica; dr. Avgust Leitgeb, sod. predst., Vrhnica; Josip Kremenšek, prof. Ljubljana; Anton Juvancič, zasebnik, Ljubljana; Anton Šivic, gozd. nadv., Ljubljana; dr. Fran Roš, odvnetnik, Laško; Karol Kovač, trgovec, Stari trg pri Ložu; dr. Frjo Lakmann, odvnetnik, Ljubljana; Feliks Justin, viš. nadzornik, Ljubljana; dr. Janko Ponebšek, fin. nadvot, Ljubljana; dr. Hubert Souvan, fin. prokurator, Ljubljana; Vencelj Jakli, industrialec, Št. Janj; dr. Vladimir Ravnihar, odvnetnik, Ljubljana; Josip Turk, podjetnik, Ljubljana; Adolf Potokar, rač. svet., Ljubljana; ing. Fran Tavčar, Ljubljana; Julij Mazzeit, posestnik, Gradac; Dragotin Čuč, ravnatelj, Ljubljana; Anton Mladič, viš. dež. sod. svetnik, Ljubljana; Ivan Rus, lesni trgovec, Žaga pri Ribnici; Viktor Tamiš, nadzornik, Ljubljana. — Preglednika računov: Fran Avčič, višji gemeter, Ljubljana; Evgen Krizaj, rač. nadvot, Ljubljana. Namestnika: Miroslav Pogorelec, trgovec, Ljubljana; Viktor Heriot, dvor. prep., Ljubljana.

— Društvo slušateljev juridične fakultete v Ljubljani je na VI. rednem običnem zboru dne 21. marca 1923. izvolilo sledeči odbor: predsednik Karlo Sketelj, cand. iur.; podpredsednik Viktor Zlokarin, cand. iur.; tajnik Ciril Golouh, stud. iur.; blagajnik Bozidar Ponebšek, cand. iur.; knjižničar I. Karl Pleiweiss, cand. iur.; knjižn. II. Srečo Grmofček, cand. iur.; odbornik Uroš Žun, stud. iur.; revizorja: Ivan Razboršek, cand. iur.; Miroslav Dev, cand. iur.

— Predavanje v društvu »Soča«. V soboto je predaval v društvu »Soča« g. dr. Ernest Doreani o nosu in vonju. Predavanje je bilo zanimivo in poučno, poleg tega pa je g. predavatelj s svojim znanim humorjem skrbel, da tudi smeja ni manjkalo. Občinstvo se je predavatelju zahvalilo s prisrčnim aplavzom. Po predavanju je neka deklica prav dobro deklamirala »Bolest Gorice«, in neki mlad gospod »Minerje« dr. Grudna. Končno je še zapel oddelek pevskega zbora »Jugoslovanskih železničarjev« nekaj narodnih in umetnih pesni.

— Akcijski odbor železničarskih organizacij in organizacij državnih namestencev sklicuje za torek, dne 27. t. m. ob 19. uri 30 minut sejo, ki se vrši v prostorih »Zveze jugoslovanskih železničarjev«, Gradišče 7. Na to sejo so vabljene tudi zastopniki onih strokovnih organizacij državnih namestencev, ki v Osrednji Zvezi niso včlanjeni. — Akcijski odbor.

— Društvo naletnikov za Slovenijo, opozarja, da se vrši prihodnja javna odobrova seja v sredo, dne 28. marca ob 20. uri v veliki dvorani Mestnega doma. Društveno pisarna daje članom dnevno od 18. do 20. ure informacije. Sv. Petra cesta šte. 12, prilično, desno.

— Novosti iz Primorske. — V skrb za lačne mucke. Neka upokojena 70letna učiteljica v Trstu se zelo zanima za lačne mucke. To pa je pred par dnevi plačala s težko poškodbo. Kakor po navadi je tudi kritičnega dne zbrala okoli sebe celo čredo zvestih muck in jim trosila ostankne jedi, ki jih je navadno zbirala pri svojih sosedah. Mačje mlajvkanje je pa nekoga stanovalca prvega nadstropja zelo razburilo in prišel je dol ter starko precej močno sunil. Padla je na tla in si pri tem zlomila levo nogo.

Izpred sodišča.

RADI TOVARIŠKE TATVINE

je bil obsojen del. Stefan Risa iz Krčeve na Sp. Stajerskem na 2 mes. težke ječe. Ukradel je sodelavcema Beltramu in Bratinu obleko.

AVTO 905 in 403.

V nedeljo, 22. januarja sta vozila omenjena avtomobila po Kamniku tako, da je bilo strah vse ljudi na cesti. — Vozova sta odletavala in opletala v silnem diru s ceste na trotoar in zopet na drugo stran, odletavalo je kamenje v vrata in okna, ljudje so kričali, vpili in smeriali ter se v strahu atakali k zidu, veseli izetniki pa so veselo peli in se smejali na vozovih. Soferja, o katerih trdijo, da sta bila z gosti vred pijana kot klade, sta bila obsojena vsak na 1 reden zapor in morata poravnati vso škodo in stroške. Tozadevnemu prizivu je ugodilo sodišče v toliko, da je premenilo enemu obtožencev 1 tedenski zapor v denarno kazen 1000 Din, drugi pa je dobil mesto 10. samo 5 dni zapore.

Gospodarstvo

— Živinski sejmi v Ljubljani zopet izvoljeni. Pokr. uprava je dovolila, da se sejni v Ljubljani zopet vrše, ker je kužna bolezen, silnjava, v Ljubljani popolnoma, v okolici pa deloma ponehala. Prvi živiński sejem bo torej v sredo, 4. aprila.

— Državna borza dela. Pri vseh podružnicah »Državne Borze Dela« v Ljubljani, Mariboru, Ptaju in Murski Soboti izkazuje promet od 1. januarja do 17. marca 1923 8113 strank in sicer 3276 delodajalcev in 4837 delojemalcev. Posredovani se je izvršilo v tem času 1589. — Dela iščejo: stroji, in stavb. ključavnice, kleparji, mehaniki, elektromotorni, zidarji, česarji, slikarji, pleksarji, krojači, šivilje, čevljarji, risarji, tkalke, natakari, vajenci, vajenke itd. — V delo se sprejmejo: tesači, vrtnarji, elektromotorni, usnarji, devljari za fino delo, zlatarji, žagarji, opekarji delavci, sodavčarji, šivilje za moško perilo, služkinje, kuharice, vajenci itd.

— Dobrodo carin v naši državi. Iz Beograda poročajo: Dobrodo carinarnice in prvi dekadi meseca marca znašajo 46,819.237 dinarjev v srebru, potem takem znašajo carinski dohodki od začetka tega proračunskega leta, t. j. od 1. avgusta 1922 pa do 10. marca t. l. 854.517.848 dinarjev v srebru.

— Nove vatarinarske pristojbine. Za pregled živine, ki se pošilja po železnici ali po ladji, je izdal oddelek za narodno gospodarstvo naredbo, po kateri se morajo plačati pregledne pristojbine, ki pripadajo deželnemu veterinarskem zakladu, od glave pregledane živine, in sicer: za govev brez ozira na starost, porabo in težo 2 Din za vsako glavo. Za teletja stara do 6 mesecev po 1 Din. Za konje, osle, meze, muje po 3 Din. Za žrebeta stara do 6 mesecev po 2 Din. Za ovce in koze 50 para. Za jance do 3 mesece stare po 25 para. Za debele svinje brez ozira na težo po 2 Din. Za mršave svinje brez ozira na starost in težo po 1 Din. Za prašičke do 3 mesece stare po 50 para. Ta naredba stopi v veljavo s 1. majem 1923.

— Občni zbor beograjske borze. Dne 15. aprila ob 9. uri popoldne ima beograjska borza svoj 23. letni občni zbor. Na dnevnem redu so poročila uprave in finančnega odbora, absolutni upravi in odboru ter volitve novega vodstva.

— Kotiranje bosanskih obveznic. Finančno ministrstvo je poslalo borzama v Beogradu in Zagrebu dopis, v katerem zahteva, naj se takoj začne kotiranje bosanske 4½% obveznice.

— Državni tečaj tujih valut. Beograd, 21. marca. (Z) Minister financ g. dr. Stojadinović je izdal 21. t. m. sledeče rešenje: Za čas od 1. do vključno 30. aprila t. l. veljajo isti tečaj, ki so veljali za mesec februar in marec t. l. in ki so natisnjeni v »Službenih Novinah« št. 23 z dne 31. januarja, po katerih se bodo radi pravilnešje odmere pristojbin in določanja pristojnosti pri sejoju vse terjatve, ki se glase na

Zorana:

Kako se je ženil Tone Bolha.

Uradniki državne železnice v mestu S. so stikali glave. V gručah stoječi, gledajoč drug drugemu čez rame, so si trgali iz rok črno obrobljen list.

Kaj je? so se vpraševali s pogledi.

»Zopet je napravil eno neumnost,« se je oglašil kolega med dovtipi tovažišev.

— Kdo?

— Bolha! In vsa pisarna se je glasno smejala.

— Na, Mavrič! Je klical iz drugega oddelka prihajajočemu asistentu:

Citaj Tonetov parte!

Pozvani je med donenjem šal segel po listu. S hitrimi očmi je prebiral vsebino.

Potrtim srcem naznanjam vsem prijateljem in znancem pretrujeno vest, da sem po dolgem premišljevanju in obotavljanju, danes skočil v sladkogrenki zakonski jarem z gospodično

Anico Zabričeva.

Previden z vsemi potrebnimi zakramenti svete vere za novoporočence, izdihnil sem svojo dragoceno fantovsko prostost.

Prosim tihega sožalja!

S...., dne 21. maja 19...

Položil je list na mizo in vzkliznil: Sto hudičev! Pri moji veri, da mi je žal za Toneta. Nič več nas ne bo zabaval s pikrimi šalami. Fantovski humor, mu bodo prevzele skrbi oženja.

— Skrb? se je med splošnim krohotom oglašil drugi. Glavo stavim, da teh Tone še poznal ne bo! Misliš, da je ta Anica edina, ki jo ima? Po vseh kotičkih poseduje takozvane »ljubice za kratek čas«. In kakor se sliši, je celo eni pustil zrel sad za spomin. Ej prijatelj, Tonetov značaj se ne bo izpremenil. Bolha je bil in ostane stara ribniška korenina.

Med tem ko so tako razpravljali o njem, je Tone Bolha, v pisarniški obleki, hitel proti cerkvi sv. Jerneja. Kakor blisk so švigali njegovi koraki po cestni tlaku. Srce pa mu je obdajala plahost, da ne bi ga ravno na poti v novi stan srečala katera izmed prejšnjih ljubic, ter mu preprečila skovani načrt. S polno glavo takih in enakih muh,

je dospel na domenično mesto, kjer je na ovinku ceste iz električnega voza izstopila gospodična Zabričeva...

Anica je bila popolnoma belo oblečena, od klobučka do čevljev ter držala pet rdečih nageljnov v roki.

Priči, gospoda Lavrič in Kravos, sta istočasno prispela od druge strani; tako so se točno ob desetih podali v cerkev, kjer ni bilo nikogar razen stare ženske, ki je ob debelih rožnovenčnih jagodah premikala čeljusti.

Poročna ceremonija ni trpela dolgo. Le kratka opazka je nastala vmes.

— Žena bodi možu pokorna! je resno poučil kaplan.

— Moja žena nadležna! je glasno pristavil gospod Kravos.

Po poroki so se vsi skupno podali v kavarno železnice, kamor sta čisto zahajala Anica in Tone in kjer sta bila prav dobro poznana.

Kaj, da je danes gospodična tako praznično oblečena? je vprašala kavarničarka.

— Malo oženili smo se, je brž odvrnil ženin.

Ker je gospa Tonetove besede vzela le za šalo, jo je Anica z dokazom poročnega lista in prstanov prepričala o resnici.

Ta izpoved pa so se vsekakor izplačala, ker je po iskrenih čestitkah prišla bogata južina najfinjših slaščic in likerjev, brezplačno na mizo.

Tu so presedeli ves dopoldan.

Ob eni jih je čakalo v gostilni Oblak, že jutraj naročeno kosilo, do katerega sta imela gospoda Lavrič in Kravos še največjo slast, ter še obirala kapune, dočim sta ženin in nevesta letela na kolodvor v skrbah, da ne zamudita vlak.

Prišla sta pravočasno ter se ob dveh odpeljala na Tonetov dom, v Ribnico.

— Pa kaj, da nista pisala? je klicala njegova mati.

— Hej, mamica, vzela sva se! je mahal Tone s klobukom.

— Kaj? Kar tako? se je smejala starka.

— Ne, ne! prav zares, je ljubeznivo polasnjevala Anica ter pokazala prstane.

Kakor bi udaril grom, se je po vsej bližnji okolici raznesla vest, da se je Bolha oženil.

Njegova mati pa se še oddahniti ni mogla, tako je naglo klicala Minko, Pepco, Rezko, Lenčko, vsevprek.

In vsaka ji je morala biti v pomoč. Prva je donasala drva, druga je kurila

peč, tretja nastavljala lonce, četrta iskala meso na trgu itd.

Ko so bile vse priprave v redu, se je okrog kuhe, z Bohavko vred, sukale pet bližnjih sosed.

Točno ob šestih je bila miza pogrnjena, kjer se je vršila sijajna ribniška svatba med ukanjem in plesanjem gostov, do šeste ure zjutraj.

S prvim jutranjim vlakom sta se zakonca vrnila v S. ter ob osmih zopet zajutrkovala v kavarni.

Anica je koj potem odšla domov začela urejati novo stanovanje.

Tone pa je pohajkoval še ves dan, od gostilne do gostilne, ter se vrnil šele ob treh ponoči domov.

— Lepo se je pričelo, ga je okarala nevesta.

— Saj to bo skozi držalo, jo je naglo potolažil ženin.

In ostal je mož beseda. Še danes se ne vrne nikdar pred eno uro zjutraj domov...

Emil Gaborlau:

Akt štev. 113.

Roman.

(Nadaljevanje.)

Ta odkritja čez dvajset let so Louisa popolnoma potrla.

»Ali se vam ne sanja?« je vprašal tiho, Milihona je žalostna zmajala z glavo.

»Ne,« je nadaljevala. »In če bi stari Menou še živel, bi vam mogel povedati, kako je peljal Gastona do Camaragua in kako je prišel od tam vaš brat v Marseille ter se vkrcal na ladjo. Toda vse to še ni prav nič. Gospod Gaston ima sina.«

»Moj brat sina! Zena! Vam se blede!«

»Ne, žal ne! Saj to je moja nesreča tu na svetu in v večnem življenju. Imel je z gospodično Valentinino sina. Sama sem ga imela v inozemstvu v rokah in sem ga nesla neki ženski, ki ga je prevzela v rejo.«

Milihona je povedala vse, kako se je grofica jezila, kako so se odpeljali v London in kako so odpravili malega Raoula.

Z dobrim spominom starih ljudi, ki ne znajo ne pisati, ne brati ter se ne morejo zaupati papirju, je pripovedovala najmanjše podrobnosti, povedala ime vasi in rečnice, ime otroka in natančno vse dneve dogodkov.

Potem je govorila o Valentinini nesreči po tej smrti, o slabih razmerah, v katerih je grofica živel in končno o poroki ubogega dekleta s pariškim gospodom, ki je tako bogat, da sam ne ve, koliko denarja ima, z bankirjem Fauvelom.

Rezek, dolg brizg jo je prekinil.

»Moj bog!« je vzkliznila vsa prestrašena, »moj mož me kliče.«

In pohitela je v pristavo kar so jo nesle stare noge.

Dolgo je bila že odšla, ko je Louis stal še vedno nepremično tam. Med Milihoninim pripovedovanjem mu je prišla podla misel, misel, ki je bila tako nizkotna, da se je celo njegova pokvarjena in vsemu slabemu dostopna duša tej misli upirala. In te misli ni mogel več prepoditi, naraščala je v njem vedno večja in večja.

Slišal je že bil o bogatem bankirju ter si slikal, kaj vse bi mogel doseči, če izkoristi to, kar je bil ravno izvedel. So tajnosti, ki so, pravilno uporabljene, vredne celo premoženja.

Bojazen, da bi bil na svoja stara leta izpostavljen bedi in pomanjkanju, je pregnala zadnje njegove premisleke.

»Predvsem,« si je mislil, »se moram prepričati o resničnosti teh trditve; potem si napravim načrt.«

Zato se je odpeljal Louis de Clameran čez dva dneva, ko mu je bil Tougeroux izplačal kupnino za grad 5280 frankov, v London.

Madelajna je bila Fauvelova nečakinja, ki je bila izgubila svoje starše, dobre in poštene ljudi, že v zorni mladosti. Valentina jo je želela k sebi, morda v spominu na ubogega zapuščenca v Londonu. Upala je, da jo bo bog blagoslovil za to dobroto in da ji bo Madelajna angelj varuh.

Oni dan, ko je prišla v hišo sirota, je dal vpisati v svoje knjige 10.000 frankov, ki jih je določil za njeno doto. Veselilo je bogatega moža, da je pomagal tebi 10.000 frankov. Njemu, ki se za samega sebe ni spustil nikdar v kako dvomljivo spekulacijo, je bilo v zabavo, da je stavil denar svoje nečakinje na najnevarnejše papirje. Bila je to samo igra, vendar je vedno dobival, tako da je naraslo v petnajstih letih onih 10.000 frankov na pol milijona.

Nič čudnega, da so ljudje zavidali rodbino Fauvel. Celo samoobtožbe in skrbi Valentinine so polemale. Pod blagodejnim vplivom sreče je našla skoraj pozabljeno in mir. Tako zelo se je bila pokorila za svojo krivdo in za to, kar je zamolčala Andreju, da je mislila, da je z usodo obračunala. Sedaj se je upala gledati v bodočnost: mladost se ji je čedalje bolj skrivala v gosti megli ter se ji je zdela, kakor spomin na hude sanje. Da, mislila je, da je rešena.

Nekega novemberskega popoldneva pa ji je prinesel, ko njeneža moža ni bilo doma, sluga pismo, katero je bil neki neznanec izročil hišniku. Ničesar sluteč je odprla zavitek ter brala:

»Spoštovana gospa!

Ali bi zaupal preveč v spomin Vašega srca, če Vas prosim za polurni razgovor? Jutri med drugo in tretjo uro bom imel čast oglašiti se pri Vas.

Marki de Clameran.«

K sreči je bila gospa Fauvel sama.

V smrtnem strahu je zatrepetalo srce uboge žene, ko je bila pismo prebrala.

Desetkrat je pismo polglasno prebrala, da se prepriča, da je resnično; desetkrat je izrekla v blaznem strahu ime, ki ji je bilo svoj čas tako drago: Clameran.

Upala je, da je ta nesrečna preteklost pozabljena in za vselej uničena. Sedaj je stala pred njo, živo grozeča, neizprosnost. Uboga žena! Nobena sila na svetu in v nebesih ni mogla storiti nestorjenega, kar se je bilo zgodilo.

Šele čez dolgo časa je zbrala misli ter si rekla, da se je dala prehitro in po nepotrebnem ustrašiti. Brez dvoma je bilo pismo od Gastona. Zakaj bi jo bilo strah? Gaston jo je hotel ob svojem povratku na Francosko videti. Razumela je to željo in je predobro poznala nekdanj ljubljenež moža, da bi se morala česa bati od njega.

Prišel bo, našel jo bo z drugim poročeno, starejšo in mater rodbine; spominjala bi se preteklih časov, vrnila bi nam dragocenosti njegove matere — to bi bilo vse.

Vendar so jo mučili strašni dvomi. Ali naj mu razodene, da je imela sina z njim?

Če prizna, bi to pomenilo, da se izda. To bi pomenilo, da izroči možu, če tudi morda najbolj častnemu, ne samo svojo lasno čast, marveč tudi čast in srečo njenega moža in njenih otrok.

Če bi molčala? To bi bil zločin. Ko je zapustila svojega otroka, ko mu je odrekla negovanje in ljubezen matere, mu je ukradla tudi ime in premoženje očeta.

Ni bila še prišla do sklepa, ko so jo poklicali k mizi.

Ni čutila v sebi poguma, da bi šla dol in se izpostavila pogledom sinov. Pod pretvezo, da ji je slabo se je umaknila v svojo sobo prvič vesela, da je bil mož odsoten.

Madelajna je vznemirjena prihitela, a ona jo je poslala stran pod pretvezo, da jo boli glava in da hoče zaspati.

Hotela je biti sama in pričakovati nesrečo; z duhom je skušala prodreti v prihodnost in uginiti kaj se bo jutri zgodilo.

Tudi ta ura, katere se je tako bala in jo vendar željno pričakovala, je prišla.

Do druge ure je šela ure, od dveh naprej minute. Ko je bilo pol treh, so se odprla vrata salona in služabnik je javil:

»Marki de Clameran.«

Gospa Fauvel je bila sklenila ostati mirna, da, celo hladna. V dolgi noči si je skušala slikati podrobnosti tega sestanka ter si je izmislila vse, kaj bo govorila.

V odločilnem trenutku pa jo je zapustila moč njene volje, ni mogla vstati, ne govoriti, ne misliti. On pa je obstal sredi v sobi ter čakal ko se je bil priklonil.

Bil je to mož petdesetih let, z žalostnim, resnim obrazom. Lasje in brke so bile že preprežene s sivimi nitmi. Oblečen je bil črno, elegantno ter je bil sploh zelo distingviran videti.

Nepopisna čustva so se borila v ženi, ko ga je tresoč se opazovala ter skušala najti v njegovih potezah sledove nekdanjega človeka, ki ga je bila tako silno ljubila, katerega ustni so se bile priiskali na njene, ki jo je objemal in od katerega je imela sina.

Začudena je bila, da pri dozorelem možu ni spoznala nobenih sledov mladosti, čegar spomin jo je spremljal skozi življenje... prav ničesar... Končno, ko je še vedno stal nepremičen, je vzdihnila:

»Gaston!«

On pa je žalostno zmajal z glavo in odgovoril: »Jaz nisem Gaston, milostljiva. Moj brat je podlegel bolestim in bedi prognastva; jaz sem Louis de Clameran.«

Groza jo je pretresla od glave do nog; to ni bil Gaston, in že naglas, s katerim je bila izgovorila to ime, je bil popolno priznanje. Kaj je hotel od nje ta brat, kateremu Gaston takrat ni toliko zaupal, da bi mu bil razodel svojo tajnost.

Hitro se je zopet zavedla, ponudila Louisu malomarno stol ter rekla z mirnim glasom:

»Potem prosim, da mi razložite namen svojega obiska, ki ga niti izdaleka nisem mogla pričakovati.«

Marki, ki je gospo neprestano opazoval, je sedel.

»Pred vsem, milostljiva, moram vprašati, ali naju ne more nobeden slišati, kaj bova govorila.«

»Zakaj to vprašanje? Ne verjamem, da bi mi mogli povedati kaj, česar ne bi smeli slišati moj mož in moji otroci.«

»Dovolite mi, da vztrajam pri tem, ne v mojem, marveč v Vašem interesu,« je odgovoril Louis ter pomenljivo zmajal z ramo.

»Govorite brez strahu, tu sva varna pred vsako radovednostjo.«

Kljub temu zatrdilo je sedel marki prav blizu njenega sedeža, kakor da se skoraj ne upa povedati, kar je hotel razodeti.

»Milostljiva, Gaston je mrtev; name se je obrnil s svojimi zadnjimi mislimi, mene je izbral, da izvršim njegovo zadnjo voljo. Ali me sedaj razumete?«

Le predobno ga je razumela uboga žena, zaman pa se je trudila prodreti v misli neljubega gosta. Morda je prišel le, da zahteva dragoceno Gastonovo zapuščino.

»Nočem Vas spominjati na nesrečne dogodivljaje, ki so tako strašno posegli v življenje mojega brata in uničili njegovo prihodnost. Gotovo niste mogli pozabiti prijatelja svoje mladosti, pa naj ste bili še tako srečni. Niste mogli pozabiti njega, ki je brez obotavljanja žrtvoval svoje življenje, ko je bila ogrožena Vaša čast.«

Nobena mišica se ni zganila v njenem obrazu. Zdelo se je, da razmišlja, kaj bi pač mogel Louis misliti.

»Pozabili ste, milostljiva?« je nadaljeval trpko, »poskusiti hočem se izraziti bolj jasno. Svoj čas, sedaj je tega že dolgo, ste ljubili mojega brata...«

»Gospod!...«

»O! Nič Vam ne pomaga, če tačito; ali naj Vam ponovim, da mi je Gaston zaupal vse?« Pozebnost je naglasil besedo »vse«.

GUMENE PETE IN GUMENE POTPLATE

canale in trajanje so kakor usnjeni
Najbolje varstvo proti vlagi in mrazu!

Zlahtni grab,

četni čeh, grabar, korenje i. d.
priporoča
Sever & Komp.
Ljubljana, Boževa ul. 12.
Vahovčje čemik

ŠESTNAJSTO POGLAVJE.

V dvajsetih letih svojega zakona je doživela Valentina de La Verberie, sedanja gospa Fauvel, samo eno rešilno bol in to je bilo takrat, ko ji je leta 1859 umrla mati v Parizu, kamor je pogosto prihajala. Umrla je za pljučnico. Do zadnjega trenutka je bila stara luda grofica pri polni zavesti in še par trenutkov pred smrtjo je rekla svoji hčerki:

»Priznaj, da sem imela prav, ko sem te pregovorila, da molči! Tvoje molčanje mi je dalo udobno starost, za katero se ti zalavaljum, in tebi da mirno bodočnost.«

Gospa Fauvel je rada naglašala, da od takrat ni imela nobenega resnega vzroka več za žalost in nobene prilike, da bi ji bila iztisnila tudi le eno solzo.

Kaj si je mogla tudi želeči? Po tolikih letih ji je bil André še vedno ljubeči soprog kakor prve dni zakona. Iz nezmanjšane ljubezni je vzraslo čudovito seglasje v naziranjih in brezmejno zaupanje. Vse se fima je posrečilo. André je želel obogateti; obogatel je daleč preko svojega pričakovanja in daleč preko svojih in Valentininih želja.

Oba sina, Lucien in Abel, ki sta podedovala lepoto svoje matere, sta bila s svojim dobrim srcem in svojim razumom ponos rodbine ter sta nosila sijaj domače sreče izven hiše.

D ni manjkalo Valentinini ničesar do sreče, si je pridobila za samotre ure družico, Madelajno, izborna delkico, ki jo je sama vzgojila in ljubila kakor svojo hčerko in ki ji je bila nežno udana kakor hčerka.

Madelajna je vznemirjena prihitela, a ona jo je poslala stran pod pretvezo, da jo boli glava in da hoče zaspati.

Hotela je biti sama in pričakovati nesrečo; z duhom je skušala prodreti v prihodnost in uginiti kaj se bo jutri zgodilo.

Tudi ta ura, katere se je tako bala in jo vendar željno pričakovala, je prišla.

Do druge ure je šela ure, od dveh naprej minute. Ko je bilo pol treh, so se odprla vrata salona in služabnik je javil:

»Marki de Clameran.«

Gospa Fauvel je bila sklenila ostati mirna, da, celo hladna. V dolgi noči si je skušala slikati podrobnosti tega sestanka ter si je izmislila vse, kaj bo govorila.

ADRIJA

drogerija
fotomanufaktura
parfumerija

Barva za prahu
cz gros in en detail.

Droge, kemikalije, toaletne in fotografiske potrebšline, polniška oskrbna sredstva, kemikalije za tmetovalce, za izdelovanje usnja in za druge obrti. Barve za živila.

LJUBLJANA, Selenburgova ulica 5, nasproti glavne pošte.

FANI BRILLY, Ljubljana

Resljeva c. 22.

Klobučarstvo in slamn. karstvo. Preoblikovanje, naklnevanje, moderniziranje vsakovrstnih slamnikov in klobukov za dame in gospode.

Ivan Zakotnik LJUBLJANA

Dunajska cesta št. 49.

Tel. 379 mestni tesarski mojster Tel. 579

Vsakovrstna tesarska dela, moderne lesene stavbe, ostraže za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvo-nike; stropi, razna tla, stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje i. t. d.

Gradba lesenih mostov, jezer in mlinov.

Parna žaga. Tovarna furnirja.

Najstarejša špedicijska tvrdka v Sloveniji

R. RANZINGER, Ljubljana - Jesenice

špedicijska pisarna

Podjetje za prevažanje blaga južno železnico. Brezovorni in tovarni nabirali promet in Avstrijo in v Avstrijo. Podjetje za prevažanje pohištva. — Skladnice s posebnimi zaprtimi tablinami za pohištvo.

Brzjavlj: RANZINGER.

Interurban telefon 60.